

Рівненський державний гуманітарний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК - 08

МУЗЕЙНА СПРАВА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

(назва модуля навчальної дисципліни – за потреби)

спеціальність 091 біологія та біохімія

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Біологія

(назва спеціалізації)

психолого-природничий факультет

(назва інституту, факультету,)

2025-2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Музейна справа» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія та біохімія» освітньо-професійної програми «Біологія».

Мова навчання: українська

Розробник: Рудь О.Г. доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії, кандидат ветеринарних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від 24 червня 2025 року № 7.

Завідувач кафедри біології,
здоров'я людини та фізичної терапії

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету.

Протокол від 26 червня 2025 року № 5.

Голова навчально-методичної комісії
психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

♥ Рудь О.Г., 2025 рік

♥ РДГУ, 2025 рік

Р
Д
Г
У

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 3,0	Галузь знань _ 09 Біологія _ (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів — 2	Спеціальність (професійне спрямування): _ 091 Біологія та біохімія _	Рік підготовки:	
Змістових модулів — 5		5 -й	5 -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання ____ Виготовлення препаратів за темами змістових модулів _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин — 90 год		10 -й	10 -й
		Лекції	
		14 год	4 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 3 год самостійної роботи студента —		Освітньо-кваліфікаційний рівень: МАГІСТР	Практичні, семінарські
	-		-
	Лабораторні		
	16 год.		6 год.
	Самостійна робота		
	60 год		110 год
	Індивідуальні завдання: 6,0 год.		
	Вид контролю: залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 40 / 80 і 40 / 6

для заочної форми навчання — 10 / 80 і 10 / 6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Важлива роль у збереженні матеріальної і духовної спадщини людства належить музеям. Музеї сприяють забезпеченню комплексного підходу до всієї справи виховання молоді, єдності навчального і виховного процесів, формуванню наукового світогляду. У світлі цих постанов зростає роль шкільних музеїв як форми наочності, яка сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів.

У підготовці кваліфікованого спеціаліста біолога, важливу роль відіграє музейна справа, яка вивчає питання організації та діяльності краєзнавчого (шкільного) музею.

Мета курсу - дати основи знань музейної справи, визначивши об'єкт, предмет і метод музейної справи. Ознайомити студентів з основними принципами та методиками виготовлення музейних препаратів (чучел, опудал, тушок, мумій) та наочних посібників об'ємного характеру – муляжів.

Завданням курсу є ознайомлення студентів з роллю і пізнавальними функціями музею, дослідницькою діяльністю музею, науковою організацією і комплектування фондів музею, основними принципами створення музейних експонатів, методами консервації і їх реставрації.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (Фахові компетентності) (ФК)

СК01. Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.

СК04. Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.

СК 14. Здатність до сприйняття і застосування сучасних природоохоронних технологій з метою оптимізації збалансованого природокористування та збереження природних ресурсів.

3. Очікувані результати навчання (базуються на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою та деталізуються)

Програмні результати (ПРН)

ПРН5. Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.

ПРН9. Планувати наукові дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення.

ПРН15. Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1: МУЗЕЙНА СПРАВА ТА ЇЇ МІСЦЕ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ - БІОЛОГА.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МУЗЕЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС

Тема 1. Вступ до курсу. Музейна справа, як наукова дисципліна. Об'єкт, предмет і метод музеєзнавства. Структура музеєзнавства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 2. Музейна експозиція, її наукова база, основні поняття. Методи побудови експозицій.

МОДУЛЬ 2: ШЛЯХИ ПОПОВНЕННЯ ЕКСПОНАТАМИ ФОНДІВ ПРИРОДНИЧОГО ВІДДІЛУ МУЗЕЮ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Методика виготовлення сухих препаратів молюсків, колекцій ракоподібних, павукоподібних і багатоніжок, комах, голкошкірих.

Тема 4. Методика виготовлення скелетних препаратів та чучел риб, земноводних і плазунів. Методика виготовлення чучел-мумій риб, земноводних і плазунів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Методика виготовлення тушок, мумій, чучел та чучел-мумій птахів. Методика виготовлення інших препаратів птахів і ссавців (препарати окремих їх органів і частин тіла крил, лап, дзьобів).

Тема 6. Методика виготовлення наочних посібників об'ємного характеру (виготовлення муляжів). Методика виготовлення моделей зовнішньої та внутрішньої будови тварин.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ЗООЛОГІЧНИХ ФОНДІВ

Тема 7. Методика та правила збору та збереження одноклітинних та кишковопорожнинних для виготовлення препаратів і колекцій. Методика та правила збору та збереження риб, земноводних та плазунів для виготовлення препаратів і колекцій.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	усього	у тому числі	ус	у тому числі

		л	п	ла б	інд	с. р.	бо го	л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1: МУЗЕЙНА СПРАВА ТА ЇЇ МІСЦЕ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ - БІОЛОГА.												
Змістовий модуль 1. МУЗЕЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС												
Тема 1. Вступ до курсу. Музейна справа, як наукова дисципліна. Класифікація музеїв. Музеї як науково-дослідницька установа.		2										
Разом за змістовим модулем 1		2										
Змістовий модуль 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 2. Музейна експозиція, її наукова база. Культурно освітня діяльність музею. Основні форми культурно-освітньої діяльності.		2										
Разом за змістовим модулем 2		2								2		
Усього годин		4								2		
МОДУЛЬ 2: ШЛЯХИ ПОПОВНЕННЯ ЕКСПОНАТАМИ ФОНДІВ ПРИРОДНИЧОГО ВІДДІЛУ МУЗЕЮ.												
Змістовий модуль 3. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 3. Методика виготовлення сухих препаратів молюсків, колекцій ракоподібних, павукоподібних і багатоніжок, комах, голкошкірих. Методика виготовлення мокрих препаратів. Консервуючі та фіксуючі рідини.		2		2								
Тема 4. Методика виготовлення скелетних препаратів та чучел риб, земноводних і плазунів. Методика виготовлення чучел-мумій риб, земноводних і плазунів.		2		4						2		
Разом за змістовим модулем 3		4		6						2		
Змістовий модуль 4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												

Тема 5. Методика виготовлення тушок, мумій, чучел та чучел-мумій птахів. Методика виготовлення інших препаратів птахів і ссавців (препарати окремих їх органів і частин тіла крил, лап, дзьобів).		2		4								
Тема 6. Методика виготовлення наочних посібників об'ємного характеру (виготовлення муляжів). Методика виготовлення моделей зовнішньої та внутрішньої будови тварин.		2		2						2		
Разом за змістовим модулем 4		4		6						2		
Усього годин										6		
Змістовий модуль 5. ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ЗООЛОГІЧНИХ ФОНДІВ												
Тема 7. Методика та правила збору та збереження одноклітинних та кишковопорожнинних для виготовлення препаратів і колекцій. Методика та правила збору та збереження риб, земноводних та плазунів для виготовлення препаратів і колекцій.		2		4								
Разом за змістовим модулем 5		4		4								
ІНДЗ			—	—		—			—	—	—	
Усього годин	90	14		16		60				6		

6. Теми семінарських занять – не передбачено

7. Теми практичних занять – не передбачено

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Музейна експозиція, її наукова база, основні поняття. Методи побудови експозицій. Експозиційні матеріали. Проектування експозиції. Наукове проектування експозиції.	1
2.	Тема 2. Культурно освітня діяльність музею. Основні форми культурно-	1

	освітньої діяльності. Основні інструменти, пристрої та матеріали, необхідні для виготовлення наочних посібників для зоологічної експозиції музею.	
3.	Тема 3. Методика виготовлення сухих препаратів молюсків, колекцій ракоподібних, павукоподібних і багатоніжок, комах, голкошкірих. Методика виготовлення мокрих препаратів. Консервуючі та фіксуючі рідини.	2
4.	Тема 4. Методика виготовлення скелетних препаратів та чучел риб, земноводних і плазунів. Методика виготовлення чучел-мумій риб, земноводних і плазунів. Методика виготовлення тушок, мумій, чучел та чучел-мумій птахів.	4
5.	Тема 7. Методика виготовлення інших препаратів птахів і ссавців (препарати окремих їх органів і частин тіла крил, лап, дзьобів). Методика виготовлення наочних посібників об'ємного характеру (виготовлення муляжів). Методика виготовлення моделей зовнішньої та внутрішньої будови тварин.	4
6.	Тема 6. Методика та правила збору та збереження одноклітинних та кишковопорожнинних для виготовлення препаратів і колекцій. Методика та правила збору та збереження червів та молюсків для виготовлення препаратів і колекцій. Методика та правила збору та збереження павукоподібних та комах для виготовлення препаратів і колекцій.	2
7.	Тема 7. Методика та правила збору та збереження риб, земноводних та плазунів для виготовлення препаратів і колекцій. Методика та правила збору та збереження птахів та ссавців для виготовлення препаратів і колекцій.	2
	Всього	16

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ознайомлення із структурою краєзнавчого музею міста Рівного. Основними напрямками та видами музейної роботи.	4
2.	Ознайомлення зі структурою фондів краєзнавчого музею, колекціями та веденням облікової документації.	4
3.	Оформлення фотоекспозиції типових тварин Західного регіону України, або Рівненщини.	4
4.	Виготовлення колекції комах різних рядів, що є характерними для Рівненщини.	4
5.	Виготовлення чучел найбільш розповсюджених кісткових риб Рівненщини	6
6.	Виготовлення препарату земноводних Західного Полісся України	6
7.	Виготовлення препарату (скелету) безхвостих земноводних	6
8.	Виготовлення препарату хвостатих земноводних	6
9.	Виготовлення препарату з представників класу Плазуни	6
10.	Виготовлення чучела типового птаха Рівненщини.	6
11.	Виготовлення чучела типового ссавця Рівненщини.	4
12.	Виготовлення препарату черепа різних видів ссавців	4
		60

10. Індивідуальні завдання

№ змістового модуля, теми	Вид завдання, тема	Кількість годин
1-7	КМР	8

Індивідуальні завдання

включає наступні види роботи:

1. Підготовка презентації по змістових модулях;
2. Складання опорно-логічних схем відповідно до вивченого теоретичного матеріалу;

3. Підготовка та написання наукової статті за темою науково-дослідницьких досліджень;
4. Підготовка та захист науково інформаційних матеріалів;
5. Скласти бібліографію сучасних напрямів досліджень в галузі зоології.

Деякі види з вище наведених робіт можуть бути виконаними у вигляді реферативних досліджень.

11. Методи навчання.

1. **МН 1** Словесний метод (лекція, бесіда, дискусія, інструктаж);
2. **МН 2** Практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
3. **МН 3** Наочний метод (**метод** демонстрацій і метод ілюстрацій);
4. **МН 4** робота з навчально методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування складання реферату);
5. **МН 5** відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
6. **МН 6** самостійна робота (розв'язання завдань)
7. **МН 7** індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання

1. **МО 2** усне або письмове опитування
2. **МО 4** тестування
3. **МО 5** командні проєкти
4. **МО 6** реферати, есе
5. **МО 7** презентації результатів виконаних завдань та досліджень
6. **МО 8** презентації та виступи на наукових заходах
7. **МО 9** захист лабораторних і практичних робіт
8. **МО 10** залік

13. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути:

Стандартизовані тести;

Наскрізні проєкти;

Командні проєкти;

Аналітичні звіти, реферати, есе;

Презентації результатів виконаних завдань та досліджень

Інші види

Види та методи навчання та оцінювання

Код	Назва	Код	Назва	Методи	Методи
-----	-------	-----	-------	--------	--------

компетентності (згідно ОПП)	компетентності	програмного результату навчання	програмного результату навчання	навчання	оцінювання результатів в навчання
ЗК 2	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	ПРН 9	Планувати наукові дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення.	1. МН 1 Словесний метод (лекція, бесіда, дискусія, інструктаж);	МО 4 тестування МО 10 залік
СК14	Здатність до сприйняття і застосування сучасних природоохоронних технологій з метою оптимізації збалансованого природокористування та збереження природних ресурсів.	ПРН5.	Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.	6. МН 6 самостійна робота (розв'язання завдань) 2. МН 2 Практичний метод (лабораторні та практичні заняття);	МО 2 усне або письмове опитування МО 4 тестування МО 6 есе, реферати МО 7 презентації результатів виконаних завдань та досліджень
ЗК 04.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 15	Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.	3. МН 3 Наочний метод (метод демонстрацій і метод ілюстрацій);	МО 5 командні проекти МО 10 залік
СК 01	Здатність користуватися	ПРН 9	Планувати наукові	5. МН 5 відеометод у	МО 6 реферати,

	новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.		дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення.	сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);	есе МО 7 презентації результатів виконаних завдань та досліджень МО 9 захист лабораторних і практичних робіт
ЗК 06	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН 15	Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.	2. МН 2 Практичний метод (лабораторні та практичні заняття);	МО 5 командні проекти МО 9 захист лабораторних і практичних робіт
СК 04	Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.	ПРН5	Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.	4. МН 4 робота з навчальною методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування складання реферату);	МО 7 презентації результатів виконаних завдань та досліджень МО 9 захист лабораторних і практичних робіт

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий творчий	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній конструктивно-варіативний	добре	зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача	Середній репродуктивний	задовільно	зараховано

			може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих			
60-63	Е	задовільно	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Не задовільно	Не зараховано
	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

15. Розподіл балів що отримують студенти (Денна форма)

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль № 3		Змістовий модуль № 4		Змістовий модуль № 5	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	ІНДЗ
10	10	10	10	10	10	10	
							100
							30

16. Методичне забезпечення

1. Таблиці і плакати з схемами оформлення наукових пошукових робіт.
2. Таблиці та схеми розрахунків експериментальних досліджень.
3. Відеофільми та ролики з організації наукових досліджень.

4. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навч. посіб. Київ. Знання, 2008. 428 с.

5. Салата О.О.
Основи музеєзнавства: навчально-методичний посібник. Вінниця. ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Музейна справа, як наукова дисципліна. Визначити об'єкт, предмет і метод музеєзнавства.
2. Шляхи поповнення експонатами фондів природничого відділу музею.
3. Методика та правила збору та збереження птахів та ссавців для виготовлення препаратів і колекцій.
4. Структура музеєзнавства. Визначити місце музеєзнавства в системі наук.
5. Основні форми культурно-освітньої діяльності музеїв.
6. Методика та правила збору та збереження птахів та ссавців для виготовлення препаратів і колекцій.
7. Висвітліть історичні умови виникнення музеїв світу.
8. Музейна експозиція, її наукова база, основні поняття.
9. Методика та правила збору та збереження риб для виготовлення препаратів і колекцій.
10. Історичні умови виникнення музеїв світу. Колекціонування в античну епоху.
11. Охарактеризуйте основні інструменти, пристрої та матеріали, необхідні для виготовлення наочних посібників для зоологічної експозиції музею.
12. Методика та правила збору та збереження земноводних для виготовлення препаратів і колекцій.
13. Комплектування фондів музею. Музей як соціокультурний інститут. Соціальні функції музею.
14. Основні етапи виготовлення скелетних препаратів та чучел риб, земноводних і плазунів.
15. Методика та правила збору та збереження плазунів для виготовлення препаратів і колекцій.
16. Дайте характеристику основних консервуючих рідин, що використовуються в музейній справі.
17. Основні напрямки і види науково-дослідної роботи в музеях..
18. Методика збереження павукоподібних для виготовлення препаратів і колекцій.
19. Дайте характеристику основних фіксуєчих рідин, що використовуються в музейній справі.

20. Музейний предмет і його властивості. Вивчення музейних предметів.
21. Методика та правила збору та збереження комах для виготовлення препаратів і колекцій.
22. Шляхи поповнення експонатами фондів природничого відділу музею.
23. Музейна комунікація її визначення та використання в музеєзнавстві.
24. Методика та правила збору та збереження червів для виготовлення препаратів і колекцій.
25. Методика виготовлення мокрих препаратів довготривалого зберігання.
26. Поняття «фонди музею». Науково-фондова робота.
27. Методика та правила збору та збереження молюсків для виготовлення препаратів і колекцій.
28. Наукова концепція комплектування фондів музею.
29. Охарактеризуйте основні етапи з методики виготовлення сухих препаратів молюсків.
30. Методика та правила збору та збереження одноклітинних для виготовлення препаратів і колекцій.
31. Облік музейних фондів та їх збереження.
32. Опишіть основні принципи виготовлення колекцій ракоподібних.
33. Методика та правила збору та збереження кишковопорожнинних для виготовлення препаратів і колекцій.
34. Дайте характеристику основним етапам виготовлення колекцій павукоподібних і багатоніжок.
35. Дайте визначення що таке музейна експозиція, її наукова база, основні поняття.
36. Методика виготовлення мікропрепаратів членистоногих.
37. Дайте характеристику основним принципам та методам побудови експозицій.
38. Основні напрямки і види науково-дослідної роботи в музеях.
39. Методика виготовлення мікропрепаратів дрібних ракоподібних.
40. Визначте основні моменти культурно освітньої діяльності музею.
41. Охарактеризуйте властивості музейного предмету.
42. Методика виготовлення мікропрепаратів дрібних круглих червів.
43. Принципи проектування експозиції музею. Наукове проектування експозиції.
44. Назвіть та дайте характеристику основним барвникам, що застосовують в музеєзнавстві.

45. Виготовлення мікропрепаратів яєць і личинок червів.
46. Основні форми культурно-освітньої діяльності музею.
47. Методики збору лускокрилих, як потенційних об'єктів зоологічної музейної експозиції.
48. Методика виготовлення мікропрепаратів стьожкових червів.
49. Особливості виготовлення скелетних препаратів та чучел риб.
50. Опишіть принцип методу косіння ентомологічним сачком. Для вилову яких об'єктів він застосовується.
51. Методика виготовлення мікропрепаратів кишковопорожнинних.
52. Особливості виготовлення скелетних препаратів та чучел земноводних.
53. Принцип виготовлення чучел-мумій. Навести приклади.
54. Методика виготовлення мікропрепаратів одноклітинних.
55. Опишіть методику виготовлення чучел-мумій птахів.
56. Принципи та правила проведення ґрунтових розкопок для вивчення зоологічних об'єктів.
57. Методика виготовлення й збереження постійних мікропрепаратів з найпростіших.
58. Принципи приготування тушок невеликих ссавців та їх чучел.
59. Загальні положення з дослідження ентомофауни лісу.
60. Методика виготовлення дротяних моделей кровоносної системи хордових тварин.
61. Принципи виготовлення препаратів з окремих органів і частин тіла птахів.
62. Методика та правила збору та збереження комах для виготовлення колекцій.
63. Методика виготовлення моделей зовнішньої та внутрішньої будови тварин.
64. Основні принципи та правила виготовлення моделей зовнішньої та внутрішньої будови тварин.
65. Опишіть правила збору та збереження земноводних для виготовлення колекцій.
66. Методика виготовлення наочних посібників об'ємного характеру (муляжів).
67. Опишіть основні етапи збору та збереження птахів для виготовлення колекцій.
68. Назвіть речовини та дайте характеристику речовинам що використовуються для знерухомлення об'єктів дослідження.

69. Методика виготовлення інших препаратів птахів і ссавців (препарати окремих їх органів і частин тіла крил, лап, дзьобів).

70. Наукова концепція комплектування фондів музею, облік фондів та їх збереження.

71. Шляхи поповнення експонатами фондів природничого відділу музею.

72. Методика виготовлення тушок невеликих ссавців та чучел ссавців.

73. Дайте характеристику основним шляхам надходження музейних фондів.

74. Принципи збирання та зберігання тварин для виготовлення препаратів й колекцій.

75. Методика виготовлення тушок, мумій, чучел та чучел-мумій птахів.

76. Наукова концепція комплектування фондів музею, облік та їх збереження..

77. Техніка виготовлення дротяних моделей кровоносної системи хордових тварин.

78. Методика виготовлення чучел-мумій риб, земноводних і плазунів.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. Київ. Альтпрес, 2007. 342 с.

2. Балух В.О. Коцур В.П. Історія середніх віків. Том 2. Високе і пізнє середньовіччя. Курс лекцій. Чернівці: Наші книги, 2011. 616 с.

3. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / Переклад з німецької Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. Львів. Літопис, 2005. 132 с.

4. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства: навч. посіб. / за наук. ред. О.М. Гончарової, С.Ж. Пустовалова. Київ. Видавництво Ліра-К, 2019. 490 с."

5. Галуха Л. Музеєзнавство: Навчально-методичні матеріали. Рівне. 2000. 25 с.

6. Закон України "Про музеї та музейну справу" (за станом на 21 березня 2000 р.) К. Парламентське видавництво. 2000. 19 с.

7. Норріс Л., Тісдейл Р. Креативність у музейній практиці / пер. з англ. А. Коструби, Г. Кузьо, О. Омельчук, Є. Червоного. Київ. Чередниченко А. М., 2017. 192 с.

8. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. Посібник. Івано-Франківськ, 2005.

9. Руденко С.Б. Музейна пам'ятка: соціокультурна сутність та місце в системі

історикокультурних цінностей: монографія. Київ. НАКККІМ, 2012. 322 с.

10. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навч. посіб. Київ. Знання, 2008. 428 с.

11. Салата О.О. Основи музеєзнавства: навчально-методичний посібник. Вінниця. ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.

12. Скус О.В. Основи історичного музеєзнавства. Умань. ПП Жовтий, 2011. 95 с.

13. Слабошпицький М. Українські меценати. К. Вид-во М.П.Коць "Ярославів Вал", 2001. 381 с.

14. Шевченко В.В., Ломачинська І.М. Музеєзнавство. Навчальний посібник для дистанційного навчання. Київ. Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», 2007, 288 с.

15. Якубовський В.І. Музеєзнавство. Київ. Наукова думка, 2010. 442 с.

ДОПОМІЖНА

1. Бабенко О., Бабенко О. Короткий словник музейних термінів. – Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2001

2. Вайдахер Ф. Загальна музеологія : посібник / перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич. Львів. Літопис, 2005. 630 с.

3. Кислий О.Є. Археологія, музеєзнавство та проблеми теоретичної музеології // Актуальні проблеми теорії і практики музейної та пам'яткоохоронної діяльності. Київ. НАКККіМ, 2013. С. 166–176.

4. Ключко Ю.М. Проблеми становлення та розвитку музеєзнавства // Актуальні проблеми теорії і практики музейної та пам'яткоохоронної діяльності. Київ. НАКККіМ, 2013. С. 59–69.

5. Короткий довідник термінів з музейної справи / укл. І. Дорош, Т. Соломонова. – 2-ге вид., доп. і перероб. Вінниця, 2004. 32 с.

6. Маньковська Р.В. Музейництво в Україні. К. НАН України, Інститут історії України, 2000. С. 3–14.

7. Маньковська Р. В. Музеологія як наукова галузь: сучасний дискурс та проблема теоретичного інтегрування // Краєзнавство. 2009. Ч. 3–4. С. 136–144.

8. Музеї, меценати, колекції: Зб. наук, праць під ред. О.Б.Супруненко. К. Полтава, 2000. 108 с.

9. Музейна справа на Харківщині: становлення та розвиток: наук.- допом. показч. / ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Центр краєзнавства, ХДНБ ім. В. Г. Короленка; уклад. Т.О. Сосновська, В.О. Ярошик; наук. ред.: С.М. Куделко, О.Г. Павлова. Х., 2011. 226 с.

10. Овчарова О. В., Яушева-Омелянчик Р. М., Сургай Л. С. Словник-довідник музейного працівника. Київ. Кий, 2013. 464 с.

11. Руденко С. Б. Про пам'яткознавчі дисципліни // Актуальні проблеми теорії і практики музейної та пам'яткоохоронної діяльності. Київ. НАКККіМ, 2013. С. 188–202.

12. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: навч. посібник. Київ. Знання, 2008. 429 с.

13. Словник-довідник термінології музейництва / Роман Микульчик, Петро Слободян, Єлізавета Діденко, Тарас Рак. Львів. Видавництво Львівської політехніки, 2012. 128 с.

14. Федорченко В. К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексієнко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні. Київ. Кондор, 2004. 323 с.

15. Чухрай Л.О., Пустувалов С.Ж. Найвизначніші пам'ятки археології України. Перспективи музеєфікації. Київ. НАКККиМ, 2014. 204 с.

16. Якубовський В. І. Музеєзнавство: підручник. Кам'янець Подільський. ПП Мошак М. І, 2010. 352 с.

19. Інформаційні (Інтернет) ресурси

<http://supercook.ru/spr-01-mus.html> – Довідник про сайти музеїв усього світу

<http://www.culture24.org.uk/home> – портал «Національний віртуальний музей» (Велика Британія)

<http://www.museum.ru/N30669> - сайт Національного музею науки Японії

<http://www.museum-ukraine.org.ua> – видання «Музеї України» (містить каталог музеїв України)

<http://prostir.museum.ua> - сайт музейної спільноти України та журналу «Музейний простір»

Перелік сайтів музеїв світу [<http://www.hist.msu.ru/ER/museum.htm>]

Музейний простір України [<http://www.ukrmuseum.org.ua/>]

Національний архів аудіо- і відеозаписів (National Archive of Recorded The National Archives of the United Kingdom

[<http://www.nationalarchives.gov.uk/default.htm>]

National Media Museum [<http://www.nationalmediamuseum.org.uk/>]

Архівні зібрання України: Матеріали до бібліографії довідників, оглядів фондів, колекцій // <http://www.scarch.kiev.ua/Archives/Bibliogr>

Видання архівних установ України. 1925-2001: Хронологічний показник // <http://www.scarch.kiev.ua/References/HronolPok.ua.html#Chrono> (2001)

Періодичні видання:

1. Архіви України: Науково-практичний журнал Державного комітету архівів України. Видається з 1947 р.

2. Архівіст: Вісник Спілки архівістів України. Видається з 1991р.

3. Вісник Державного комітету архівів України. Видається з 2000 р. Виходить щоквартально.

4. Музеї України: Науково-популярний журнал.

5. Пам'ятки України: історія та культура. Науковий часопис.

6. Пам'ятки: Археографічний щорічник Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства. Видається з 1998 р.

7. Український історичний журнал.

Робоча програма навчальної дисципліни МУЗЕЙНА СПРАВА
Перезатверджена зі змінами і доповненнями відповідно до наказу № 135-01-01 від
31.10.2023
на 2023- 2024 навчальний рік

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни та доповнення
Розділ 13	Внесення таблиці «Види та методи навчання і оцінювання»

Протокол від «19» січня 2024 року № 1
Завідувач кафедри _____ Марциновський В.П.